

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De testibus Consilium CVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

tum est, omnem jurisdictionem adimit; eo solo ipso relicto, ut possit pronuntiare appellationem desertam, & si velit sententiam à qua appellatum est confirmare, & appellatorem in expensis condemnare, Rota decis. 14. alias est 98. Licet appellatio de appell. in novis & decis. 41. alias est 453. Nota licet appellatio de appellat. in antiquis. Vnde est quod lex, in Authen. de appellat. in princ. post desertam appellationem interdicat iudici ne ulterius & in causa procedat, l. Nemo c. de tempor. app. & si defecto id faciat, pro nullo habeatur tanquam à non competente, & jurisdictione carente id processerit, Ang. c. n. 194. Visus processibus nu. 4. Alex. cons. 77. in causa vol. 2. Steph. Bertran. cons. 188. Multis & varijs in. 10. vol. 6. † Iam verò manifestum est, hanc sive valetudinariam, sive ad perpetuam rei memoriam, testimonii examinatione fieri non posse nisi per iudicem competentem, coram quo causa in qua usus erit testimoniorum valetudinarie recipiendorum postea agatur, & quod per alium facta nullius momenti sit Bert in l. Cum hi §. transactioes D. de transact. Alex. consil. 103. consideratis in nu. 3. vol. 5. Hippolytus De Marsil. sing. 211. Quia ergo de desertione appellationis exhibitum sunt articuli, & super illorum admissione altercatio facta, non potest ullà ratione decerni hac valetudinaria productio; saltem non ante discussum articulum objectæ & propositæ desertionis evidentis, quæ deprehenditur ex collatione temporis, quo decretum à quo appellatum pretenditur, latum fuit. Est enim plus quam integrum quinquennium, cum omnia fatalia appellationum biennio irreparabiliter consumantur, ex ratione de a. p. lat. Auth. Et qui appellat. C. eod. tit. potissimum quia ex actis coram D. Decano habitis evidenter constat appellantes per negationem actorum coram D. Officiali Antverpiensi habitum, studio superfluo appellantis persecutionem, quam coram eodem Domino Decano commode, si tempora largirentur, peragere petissent. † Cum igitur status causæ non patitur hanc petitam valetudinariam productionem, & Dominus Decanus ea in parte arguatur iudex incompetens, & de periculo perituræ probationis per valetudinem, senium, vel absentiam testimonii Appellantes non docuerint, quod in valetudinaria omnino necessarium est. d. c. Quoniam frequenter & ibi Doct. Bald. & alij in l. in lege aquila 40 D. ad l. aquil. existimamus officium Domini Decani esse, ut rejecta petitione valetudinarie productionis in dicenda hac alteratione decernat articulos super desertione exhibitos admittendos, & super ijs juxta tenorem scripti Apostolici advocatorij procedendum esse. Cum enim hunc ordinem & formam Pontifex præscripserit, ut consisto de desertione, aut quod executioni dicti decreti locus sit, ad executionem decreti à quo provocatum est procedatur, & si locus non sit executioni in causa juxta retroacta Officiali Antverpiensi habita procedatur; non est ab hoc ordine & forma recedendum, quia recedendo nullitas committeretur, c. cum dilecta de rescriptis. Quod autem Appellantes ad id advertendum proponunt, per Appellatam ab hac præscripta forma recessum, & non super deser-

tionem, sed causa principali processum esse verum non est: nam ex inspectione actorum constat quod coram D. Decano hæc processum fuerit dumtaxat super recognitione actorum coram D. Officiali Antverpiensi habitum, nullà alià proposita petitione aut conclusionem, nisi de desertione appellationis. Nec ex eo, quod D. Decanus, decernendo se in hac causa iudicem competentem, & ad ulteriora procedendum juxta retroacta coram D. Officiali Antverpiensi habita, potest dici super principali causa processum; prout etiam ex die latij eiusdem decreti processum non est: nam per ea verba in dicto decreto competentis jurisdictionis non est parti appellatæ adempta potestas proponendæ aut probandæ desertionis; cujus nulla adhuc erat occasio causa Antverpiæ pendente sed primum orta est per lapsum temporis insecuti. Et si D. Decanus per adjectionem hujusmodi verborum id intendisset, ea in parte esset illius decretum nullum, propter non observatam prædictam formam in rescripto ipsi præsentato præscriptam, d. c. Cum dilecta; quod in dubio præsumendum non est. Cum alioqui idem decretum, excepto solo articulo competentis jurisdictionis, per responsionem apostolorum ad appellationem pro parte appellante ab eo interpositam, in effectu per suspensionem revocatum sit.

De testibus

SUMMARIUM.

Testium Publicatio.

1. Testium depositiones partibus petentibus publicandæ.
2. Testimonij non publicatis an processus sit nullus.
4. Appellari potest a denegatione publicationis testimoniorum.
5. Testimonijs publicatis alij testes producendi non sunt.
6. Renuntiare productum testimonium an debeat qui testimoniorum publicationem petit.
7. In criminalibus causis etiam publicatis & didicistis testimonij licet alios testes producere.

CONSILIVM CVI,

OR DINARIJ juris est, quòd dicta & depositiones testimonium non tantum producenti, sed etiam parti, contra quam recepta sunt, quandocumque petenti publicanda & edenda sunt, Innoc. & alij in c. cum l. & A. de sent. & rejudicata, Matth. Mathesilanus Sing. 38. Nota quod in causis. * vsque aded, ut ingens & anceps sit disputatio apud Doctores, Barr. & alios in l. prolatam. C. de sent. & in l. gesta c. de rejudic. alij in c. Fraternitatis de testib. an processus sit nullus, si iudex parte etiam non petente dicta testimonium non publicet? plerisque id putantibus; licet frequentius atque etiam verius receptum sit, propterea processum non esse nullum, Felim. in d. c. Cum l. & A. Guido Pape decis. 586. Steph. Auster. decis. 396. Franc. Marcus decis. 505. par. 1. Sed nemo est, qui dubitat, quin parti petenti publicanda sint testimonia, sive is petat, qui produxit, sive contra quem producti sunt testes, Mathesil. d. sing. 28. † ita ut si iudex petenti denegat publicationem, ab hujusmodi denegatione appellari possit, Innoc. in d. c. Cum l. & A. etiam aliquod grave periculum testimonij

testibus ex publicatione imminere possit, *ph. Francus in c. fin. §. ult. de baret. lib. 6.* quia denegare huiusmodi publicationem est præcipere Reo defensionis potestatem, *velis in d. c. Cum I. & A. nu. 2. petrus Anchar. cons. 53. incip.* Omnis, eumque gravare inutilibus expensis. Cum enim non probante Actore Reus absolvatur, *l. Qui accusare C. de edictis, etiam si nihil ipse præstiterit c. fin. §. fin. de iur. iur.* interest Rei statim videri testimonia Actoris, ut ex ijs cognoscat, an Actor nihil probaverit, eoque cognito ad absolutionem protinus contendat, & a superflua vel contrarij velexceptionis peremptoria probatione absteat.

Nec ad rem facit, quod publicatis testimonijs pars, quæ publicationem petijt, non possit super istdem aut directo contrarijs articulis testes amplius producere, *Auth. ar. qui semel C. de probat. c. Fraternitatis & ibi Doct. De testib.* sic ut ob id à Speculatore ad obviandam publicationem requiratur, quod petens eam testimonij productioni renuntiet; nam huiusmodi periculum non est sufficiens causa denegandi quoad iudicem; & imputet sibi pars, cur sic ibi viam producendi testes præcludat; permissum enim est unicuique favori pro se introducto renuntiare, *l. Si quis in conscribendo, C. de pactis.* Vnde quod de renuntiatione dixit Speculator, ad effectum renuntiationis, qui resulat ex petitione publicationis, referendum est; non ad formalem renuntiationem; quasi ista formaliter ex conceptis verbis præcedere debeat publicationem, *de Grassis in arbore iudiciorum, quarto principium, 12.* Ex quo etiam consequitur quod in criminalibus causis, publicatis testimonijs, liceat adhuc testes super istdem vel directo contrarijs articulis producere, *l. 2. §. si quis ultro & ibi Bart. l. Vnus. §. reus de quest. dect. in d. Auth. ar. qui semel C. de probat. Canonista in c. Fraternitatis. De testib. Barth. Socinus in §. illentis. reg. 403. n. 6.* liceat quoque, sine ullo periculo aut impedimento, publicationem testimoniorum petere non tantum accusatori seu inquirenti, verum etiam accusato & inquisito in accusationis vel inquisitionis causis, *ang. in tract. de malef. ad verb. qui index dictum processum publicavit c. Quoniam frequenter. §. sunt & alij Vt lite non contestat. & ibi gloss. V. publicatio.* Cui ergo præsens causa, quæ Promotor Universitatis Lovaniensis instituit adversus homicidium Ludovicum vander Tommen sit criminalis super homicidio seu assistentia homicidij, dubitatio nulla esse potest, quin Ludovico petenti ante omnia testimonij productorum depositiones sint edenda & communicanda. Atque ita nunc servat omnium propè iudiciorum observatio, & secundum eam nuper in quadam criminali causa iudicatum fuit, consultis hîc Iurisperitis. Atque etiam in hoc consistorio nuper in alia causa criminali, quam adversus D. Wilhelmum Beke instituit Promotor, propter lusum pilæ, Reo petenti ante terminum proponendi peremptorie, concessa est testimonij per Promotorem productorum publicatio & copia.

De Testibus.

S V M M A R I V M.

Testimonij recolectio.

1. Inopertentia allegata admitti non debent.

2. Testimonij recolectio non facile facienda est.
3. Notario quando credatur contra testes.
4. Testibus quando contra instrumentum credatur.
5. Testimonij recolectio quando fieri possit.

CONSILIVM CIVIL.

IN altercatione, quæ coram Venerabili Domino Decano S. Gudulæ Bruxellensis Iudice delegato pendet inter Antonium Wyts Appellantem, ac Reverendum Dominum Abbatem Monasterij S. Gertrudis Lovaniensis Appellatum, de & super eo, an demittenda sit petitio Appellantis, petentis testes valetudinarie repeti ac reproduci; nobis infrascriptis videtur officium Venerabilis Domini Iudicis esse, ut rejectâ huiusmodi petitione ad ulteriora procedat. Est enim hoc manifestum quod quæ facta deducta aut probata in iudicio non relevant per iudicem admitti non debeant, *c. Cum contingat de off. iud. deleg. l. ad probationem c. de probat. Cynus in l. Quod tempore c. de resit. militum. §. Vt & illud indubitatum est, repetitionem seu recolectionem testimonij sive instanti parte, sive ex officio iudicis factam sine causa, atque item eo casu, quo fieri non debet, vim probationis non conferre, l. ult. & ibi Doct. c. De testib. Philip. Decius cons. 175. in causa falsitatis n. 8. & tertio, extra ordinem valetudinarie produci non posse testes, qui ordinarie non admitterentur, & quorum etiam ordinarie recepta testimonia non probarent; ne pluri tribuatur inordinate quam ordinatè factis. Quæ ad rem subjectam applicando, dicimus in primis hanc recolectionem, seu testimonij repetitionem Appellanti nihil profuturam: quia etiam ordinarie producti, si adversus Appellatum quicquam deponerent, fidem non mererentur; ob id quod semel per appellatum in prima instantia producti hi testes aperte depofuerint ad eundem appellatum pertinere duas partes decimarum sub Parochia de Halsenberghe, eandemque atque eius prædecessores eam partem decimarum etiam percepisse ex novem bonuarijs de quibus solis nunc quaestio est inter has partes; Vnde non debent audiri, si nunc contrarium velint deponere, & proprio suo testimonio prius sub iuramento reddito resistere; repugnante eis Notarij fide, pro qua stat juris præsumptio. Et si enim cum omnes testes instrumentarij instrumento per Notarium confecto contradicunt in suspensionem veniat ipsum instrumentum, *Imoc. & alij in c. Cum Ioannes de fide instrum. si tamen Notarius est vir bonæ famæ, stat juris præsumptio pro ipso Notario contra testes, Guido Papa decif. 540. propter publicum officium, quod præsumitur bene exercere, c. Ad audientiam de præscript. aud. Alciac. De præsumpt. reg. 3. c. 14. eaque est Speculatoris in tit. De testibus §. 1. vers. sed pone ecce index, & de fide instrum. §. testat versis. quid si date attestaciones, & aliorum omnium, Cyni, Ang. Salic. & aliorum in l. si quis decurio c. ad l. Corn. de falsis, Lud. Rom. in l. i. in fine de verb. oblig. Barth. Socin. in fallen. g. 421. traditio; sic ut pro D. Appellato ejusque testimonijs stet juris regula, quæ ad conservationem testimoniorum primo loco sub solemnij iuramento receptorum, ut illa sonant in scriptura Notarij sufficit, *Barth. in l. Quoties d. Qui satisd. cog. iam verò ex actis non constat***

M. Ioanni